

Teksten en vertaling van **Vesperae beatae Mariae virginis (Maria Vespers – 1610)**

I: Opening

Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adjuvandum me festina.

God, geef op mijn hulp acht. Heer, spoed U om mij te helpen.

Gloria Patri et Filio et Spiritu Sancto. Sicut erat in principio et nunc et semper. Et in saecula saeculorum.

Amen Alleluia,

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Zoals het was in het begin en nu en altijd. En in de eeuwen der eeuwen, Amen Alleluia.

II: Psalm 109

Dixit Dominus Domino meo. Sede a dextris meis. Donec ponam inimicos. Scabellum pedum tuorum.

Aldus luidt het woord des Heren tot mijn Heer. Zet U aan mijn rechterhand. Totdat ik uw vijanden heb gelegd als een voetbank voor uw voeten.

Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion. Dominare in medio inimicorum tuorum.

De Heer strekt van Sion uw machtige scepter uit. Heers temidden van uw vijanden.

Tecum principium in die virtutis tuae. In splendoribus sanctorum ex utero ante luciferum genui te.

Uw volk is een en al gewilligheid ten dage van uw heerban. In heilige feestdos rijst uit de schoot der dageraad de dauw uwer jonge mannen voor u op.

Iuravit Dominus et non poenitebit eum. Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech.

De Heer heeft gezworen en het berouwt Hem niet. Gij zijt priester voor eeuwig naar de wijze van Melchisedech.

Dominus a dextris tuis. Confregit in die irae suae reges. Iudicabit in nationibus implebit ruinas.

De Heer is aan uw rechterhand. Hij verplettert koningen ten dage van Zijn toorn. Hij houdt gericht onder de heidenen, hoopt lijken op.

Conquassabit capita in terra multorum. De torrente in via bibet. Propterea exaltabit caput.

Verplettert hoofden op het wijde veld. Hij drinkt onderweg uit de beek. Daarom heft Hij het hoofd op.

Gloria Patri et Filio etc. *Eer aan de Vader, de Zoon etc.*

III: Concerto

Nigra sum, sed formosa, filiae Jerusalem. Ideo dilexit me rex et introduxit me in cubilum suum et dixit mi

hi: Surge, amica mea, surge et veni. Iam hiems transit, imber abiit et recessit. Flores apparuerunt in terra nostra. Tempus putationis advenit.

Zwart ben ik maar bevallig, dochters van Jeruzalem. Daarom voerde de koning mij naar zijn vertrekken en zei me: Sta op, mijn liefste, en kom. Want zie, de winter is voorbij, de regen is verdwenen. De bloemen vertonen zich op het veld. De zangtijd is aangebroken.

IV: Psalm 112

Laudate pueri Dominum, laudate nomen Domini. Sit nomen Domini benedictum ex hoc nunc et usque in saeculum. A solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Domini.

Looft de Heer, gij knechten van de Heer. Prijst de Naam van de Heer. Gezegend zij de Naam des Heren van nu af tot in eeuwigheid. Van waar de zon opkomt tot waar zij onder gaat.

Excelsus super omnes gentes Dominus, et super coelos gloria eius. Quis sicut Dominus Deus noster, in aeternis habitat, et humilia respicit in coelo et in terra.

De Heer is hoog boven alle volken en Zijn glorie is boven de hemelen. Wie is aan onze Heer gelijk.

Die zo hoog woont zendt toch Zijn glans naar de hemel en de aarde zo laag.

Suscitans a terra inopem et stercore erigens pauperem: Ut collocet eum cum principibus cum principibus populi sui. Qui habitare facit sterile in domo. Matrem filiorum laetantem.

Die de geringen opricht uit het stof en de arme verhoogt uit de mestvaalt om hem te plaatsen tussen vorsten naast de vorsten van zijn volk. Die de onvruchtbare in huis laat wonen. Dat zij een vrolijke moeder wordt.

Gloria Patri etc.

V: Concerto

Pulchra es, amica mea suavis et decora filia Jerusalem, terribilis ut castrorum acies ordinata. Averte oculos a me, quia ipsi me avolare fecerunt.

Schoon zijt gij mijn liefste, en liefelijk als Jeruzalem. Geducht als krijgsscharen met banieren. Wendt uw ogen van mij af want zij brengen mij in verwarring.

VI: Psalm 121

Laetatus sum in his, quae dicta sunt mihi: in domum Dominus ibimus. Stantes errant pedes nostril in atriis tuis Jerusalem.

Ik was verheugd toen men mij zei: Laten wij naar het huis van de Heer gaan. Onze voeten staan in uw poorten Jeruzalem.

Jerusalem, quae aedificatur ut civitas: cuius participatio eius in idipsum. Iccus enim ascenderunt tribus Domini.

Jeruzalem is gebouwd als een stad die wel samengevoegd is. Waarheen stammen opgaan, de stammen des Heren.

Testimonium Israel ad confidendum nomini Domini. Quia illic sederunt sedes in iudicio sedes super domum David.

*Een voorschrift is het voor Israel de naam des Heren te loven. Want daar staan de zetels ten gerichte.
De zetels van het huis van David.*

Rogate quae ad pacem sunt Jerusalem et abundantia diligentibus te: Fiat pax in virtute tua et abundantia in turribus tuis.

Bidt Jeruzalem vrede toe. Moge, wie u liefhebben, rust genieten: Vrede zij binnen uw muren en rust in uw burchten.

Propter fratres meos et proximos meos loquar: pacem de te. Propter domum Domini Dei nostri, quaesivi bona tibi.

Om mijn broeders en mijn vrienden wil ik zeggen: vrede zij u. Om het huis van de Heer onze God wil ik het goede voor u zoeken.

Gloria Patri etc.

Concerto

Duo seraphim clamabant alter ad alterum: Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth. Plena est omnis terra gloria eius. Tres sunt qui testimonium dant in coelo: Pater verbum et Spiritus Sanctus. Et hi tres unum sunt.

Twee serafijnen riepen elkander toe: Heilig, heilig, heilig de Heer der heerscharen. De hele aarde is vol van Zijn heerlijkheid. Want drie zijn er, die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest. En de drie zijn tot een.

VIII: Psalm 126

Nisi Dominus aedificaverit domum in vanum laboraverunt qui aedificant eam. Nisi Dominus custodierit civitatem frustra vigilat qui custodit eam.

Als de Heer het huis niet bouwt, vergeefs zwoegen de werklieden daaraan. Als de Heer de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter.

Vanum est vobis ante lucem surgere, surgite postquam. Sederitis qui manducatis panem doloris. Cum dederit dilectis suis somnum.

Het is voor u tevergeefs dat gij vroeg opstaat, laat opblijft en het brood der smarten eet. Hij geeft het immers zijn beminden in de slaap.

Ecce hereditas Domini, filii merces fructus ventris. Sicut sagittae in manu potentis ita filii excussorum. Neatus vir qui implevit desiderium suum ex ipse. Non confundetur cum loquetur inimicis in porta.

Zie, zonen zijn een erfdeel des Heren, een beloning is de vrucht van de schoot. Als de pijlen in de hand van een held, zo zijn de zonen der jeugd. Zalig de man die zijn pijlkoker met deze heeft gevuld.

Zij worden niet beschaamd als zij spreken met vijanden in de poort.

Gloria Patri etc.

IX: Concerto

Audi coelum, verba mea, plena desidero et perfusa gaudio Dic, puaeso mihi: Quae est ista consurgens ut a urora, rutilat ut benedicam? Dic, nam istapulchra est lunaelecta ut sol, replete laetitia terras coelos, Maria, virgo illa dulcis praedicata de propheta Ezechiël porta Orientalis.

Hoor hemel mijn woorden, vol verlangen en geheel vervuld van vreugde. Zeg mij, zo bid ik, wie is zij, die als een rode dageraad zich verheft zodat ik haar kan zegenen? Zeg het, want zij is mooi als de maan en uitverkoren als de zon, zij vervult met blijdschap de hemelen en de aarde, Maria, die lieve maagd, die de profeet Ezechiël heeft voorzien als de oostelijke poort.

Ilia sacra et felix porta, per quam mors fuit expulsa, introduxit atem vita. Quae semper tutum est medium inter homines et Deum pro culpae remedium. Omnes hanc ergo sequamur, qua cum gratia mereamur vitam aeternam. Consequamur.

De heilige en gelukkige poort, waardoor de dood uitgedreven, maar het leven naar binnen geleid is. Die altijd als een veilige middelaars tussen de mensen en God als een geneesmiddel voor onze schulden is. Mogen wij allen deze vrouw dus volgen en mogen wij door haar genade het eeuwige leven verdienen. Laten wij haar volgen.

Praestet nobis Deus, Pater hoc et Filius et Mater cujus nomen invocamus dulce miseris solamen. Benedicta es virgo Maria in saeculorum saecula.

Moge God de Vader, de Zoon en diens moeder, wiens naam wij aanroepen, aan ons ongelukkigen, deze zoete troost geven. Gezegend zij de Maagd in de eeuwen der eeuwen.

X: Psalm 147

Lauda Jerusalem Dominum: Lauda Deum tuum Sion. Quoniam confortavit seras portarum. Tuarum benedixit filiis tuis in te. Qui posuit fines tuos pacem, et adipe frumenti satiat te.

Jeruzalem, looft de Heer: Sion, looft uw God. Want Hij maakt de grendels van uw poorten sterk. Hij zegent uw kinderen in uw midden. Hij geeft uw gebied vrede, Hij verzadigt u met het vette der tarwe.

Qui emittit eloquium suum terrae, velociter currit sermo eius. Qui dat nivem sicut lanam, nebulam sicut cinerem spargit. Mittit crystallum suum sicut bucellas: ante faciem frigoris eius qui sustinebit?

Hij zendt Zijn bevel op aarde, Zijn woord loopt zeer snel. Hij geeft sneeuw als wol, strooit de rijp als as. Hij werpt Zijn ijs als stukken. Wie kan bestaan voor Zijn koude?

Emittet verbum suum et liquefaciet ea, flabit spiritus eius, et fluent aqua nuntiat verbum suum Jacob: ius titium Jacob. Iustitias et iudicia sua Israel. Non fecit taliter omnes nationi: Et iudicia sua non manifestavit eis.

Hij zendt Zijn woord en doet ze smelten. Hij doet Zijn wind waaien, daar vloeien de wateren. Hij heeft Jacob Zijn woorden bekendgemaakt. Israel Zijn nederzettingen en verordeningen. Aldus heeft Hij aan geen enkel volk gedaan. En Zijn verordeningen kennen zij niet.

Gloria Patri etc.

XI: Sonata

Sancta Maria, ora pro nobis

Heilige Maria, bidt voor ons

XII: Hymne: Ave maris stella

Ave maris stella, Dei mater alma. Atque semper Virgo, Felix coeli porta.

Gegroet sterre der zee, Gods weldadige moeder. Altijd maagd, gelukkige hemelpoort,

Sumens illud ave Gabrielis ore, Funda nos in pace, mutans Evae nomen.

Gij die verneemt dat Ave uit Gabriëls mond, bevestig ons in de vrede, omkerend Eva's naam.

Solve vincla reis, profer lumen caecis; Mala nostra Pelle, Bona concta posce.

Slaak de boeien der onschuldigen; geef licht aan de blinden. Verwijder wat ons kwaad doet, vraag alle goed.

Monstra te esse matrem; Sumat parte preces. Qui pro nobis natus, tullit esse tuus.

Toon dat gij moeder zijt, neme Hij door u de gebeden aan. Hij die voor ons geboren, duldde te zijn de uwe.

Virgo singularis, Inter omnes mitis, nos culpis solutos, mites facet castos.

Enige maagd, onder allen zachtmoedig, maak ons vrij van schuld, zachtmoedig en kuis.

Vitam praesta puram, Iter para tutum. Ut videntes Jesum, semper collaetemur.

Geef een rein leven, bereid een veilige weg. Opdat wij, Jezus ziende, ons altijd verblijden.

Sit laus Deo Patri, summo Christo decus. Spiritui Sancto Tribus honor unus. Amen.

Zij lof, God de Vader, aan de hoogste Christus. Roem aan de Heilige Geest, aan de drie-eenheid eer. Amen.

XIII: Magnificat

1: Magnificat anima mea Dominum. *Mijn ziel prijs hoog de Heer.*

2: Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo. *Mijn geest jubelt van vreugde in God, mijn Redder.*

3: Quia respexit humilitatem ancillae suae, ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. *Want Hij ziet op de geringheid neer van Zijn dienstmaagd. Zie, van nu af prijzen mij zalig alle geslachten.*

4: Quia fecit mihi Magna qui potens est, et sanctus nomen ejus. *Want de Machtige heeft aan mij grote dingen gedaan, Zijn naam is heilig.*

5: Et misericordia ejus a progenies timentibus eum. *Zijn barmhartigheid reikt van geslacht tot geslacht oven hen, die Hem vrezen.*

6: Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos Mente cordis sui. *Hij toont de kracht van Zijn arm en slaat de trotsen van hart uiteen.*

7: Deposuit potentes de sede et exaltavit humiles. *De machtigen haalt Hij neer van de troon, maar Hij verheft de geringen.*

8: Esurientes implevit bonis, et divites dimisit inanes. *Behoeftigen overlaadt Hij met gaven en rijken zendt Hij ledig heen.*

9: Suscepit Israel puerum suum, recordatus misericordiae suae. *Hij heeft zich over Israel, Zijn dienaar ontfermd, Zijn barmhartigheid indachtig.*

10: Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham et semini ejus in saecula. *Zoals Hij tot onze vaders sprak; aan Abraham en zijn zaad voor altijd.*

11: Gloria Patri etc.

12: Sicut erat etc.